

PREFAȚĂ

SĂNĂTATEA ȘI BOALA – ASPECTE ESENȚIALE ALE ANTROPOLOGIEI FIZICE ȘI CULTURALE

Constantin BĂLĂCEANU-STOLNICI¹

Când a fost creat Universul a apărut și răul. Una din manifestările acestuia este BOALA.

Sănătatea este o stare ideală, care probabil niciodată nu este complet realizată, dar către care fiecare om tinde să ajungă măcar asimptotic. Butada doctorului Knock din comedia lui Jules Romain, potrivit căreia orice om sănătos este un bolnav căruia încă nu i s-a pus diagnosticul, pare a fi o realitate antropologică.

Sănătate este una, normalitate este alta. De exemplu, edentația, poliartrozele, tulburările de memorie la bătrâni, deficitul de mers la noul născut etc. sunt normale.

Trăim într-o lume ostilă, în care la tot pasul sunt prezente primejdiile ce ne pot crea disfuncții sau alterări morfologice (infecții virale, microbiene sau fungice, intoxicații, traumatisme fizice, traumatisme psihice).

Trăim într-o lume unde erorile sunt răspândite pretutindeni, inclusiv în structura și funcționarea organismelor vii, a informației genetice (bolile eredo-familiale, cancerul) sau a informației din sistemul imunitar (deficiențe, autoimunitatea).

Trăim într-o lume ostilă, unde echilibrul biologic e construit pe agresțiuni reciproce dintre ființele vii, de la viruși și microbi până la marele carnivore și la om.

Trăim într-o lume în care Homo sapiens sapiens a introdus o serie de factori nocivi chimici și fizici și a creat dezechilibre ecologice și sociale, uneori dezastruoase.

Toate acestea converg spre a priva omul (care se crede stăpânul incontestat al Planetei noastre) de unul din bunurile sale cele mai de preț „sănătatea”. Astfel, boala este și rămâne o prezență perenă amenințătoare, chinuitoare și distructivă în rândul oamenilor. Ea face parte din natura umană.

Ea face parte și din cultura umană. Astfel se explică interpretarea sacră a bolii, posesiunile diabolice (exorcizările) și bolilor cu încărcătură simbolică (epilepsia, nebunia, așa cum a subliniat și M. Foucault) sau lepra și SIDA. De aceea marile epidemii de ciumă medievale și post medievale au fost considerate drept rezultatul activității malefice a evreilor și au dus, printre altele, la pogromuri devastatoare.

Plasarea bolilor într-un domeniu supranatural sau paraștiințific a dus la tratamente magice (definitorii, de exemplu, pentru medicina greacă a lui Esculap –

¹ Prof.univ., Dr., membru (o) AOSR ; membru (t) Academia de Științe Medicale

nu a lui Hipocrate), la folosirea farmecelor și la tratamente tradiționale (populare), la baza cărora stă mai mult decât probabil efectul de placebo, ca și în cazul medicinilor nonconvenționale (acupunctura, medicațiile naturiste, aromoterapia) susținute de presa non academică.

De aceea, sănătatea și boala sunt aspecte de un interes major al antropologiei fizice (biologice), dar și al celei culturale.

CUPRINS

Prefață (<i>Constantin Bălăceanu-Stolnici</i>)	11
PĂTRU FIRU – PROFESOR, CHIRURG, CERCETĂTOR – ANCESTOR	
AL ANTROPOLOGIEI STOMATOLOGICE	
PROFESORUL FIRU – FONDATORUL ANTROPOLOGIEI STOMATOLOGICE	
ROMÂNEȘTI, <i>Cristiana Glavce</i>	15
PĂTRU FIRU – UN STÂLP AL ANTROPOLOGIEI ROMÂNE,	
<i>Constantin Bălăceanu-Stolnici</i>	20
PROFESORUL DR. PĂTRU FIRU – CTITOR AL STOMATOLOGIEI INFANTILE	
NAȚIONALE, <i>Norina Consuela Forna</i>	22
PĂTRU FIRU– UN PATRIARH AL ANTROPOLOGIEI ÎN PLINĂ ACTIVITATE,	
<i>Constantin Ionescu-Tîrgoviște</i>	26
MENTOR ȘI DISCIPOL – O CALE POSIBILĂ DE URMAT (NOTE BIOGRAFICE	
ȘI AUTOBIOGRAFICE NECONVENȚIONALE), <i>Andrei Kozma</i>	29
PROFESORUL DR. PĂTRU FIRU – VIAȚA TRĂITĂ ÎN TREI EPOCI DIFERITE!,	
<i>Maria Băcescu</i>	35
ASPECTE DE ANTROPOLOGIE BIO-MEDICALĂ ÎN SĂNĂTATE	
RELAȚIA DINTRE DIAGNOSTICUL DE DEZVOLTARE FIZICĂ ȘI TIMPUL	
ACORDAT ACTIVITĂȚII FIZICE LA UN LOT DE ADOLESCENȚI DIN IAȘI,	
<i>Adriana Albu, Ionuț Onose</i>	49
O ANALIZĂ A STRESULUI LA UN LOT DE LICEENI DIN BUCUREȘTI DIN	
PERSPECTIVA ANTROPOLOGIEI MEDICALE, <i>Adina Baciu</i>	55
DE LA STOMATOLOGIA CLASICĂ LA LASERTERAPIE, <i>Ioana Roxana Bordea,</i>	
<i>Patricia Ondine Lucaciu, Bogdan Crișan, Radu Septimiu Câmpianu</i>	62
NOTRE EXPÉRIENCE DANS L'UTILISATION DE MÉTHODES	
ANTHROPOMÉTRIQUES DANS DES PROJETS EUROPÉENS, <i>N. Boyadjieva,</i>	
<i>T. Handjieva-Darlenska, Svetoslav Handjiev</i>	66
DE LA FENOTIP LA DIAGNOSTIC, <i>Mirela Covăcescu, Vasilica Plăiașu, Oana Farkaș,</i>	
<i>Octavia Dragostin, Alexandra Macovei, Gabriela Alexe, Dumitru Matei,</i>	
<i>Ioan Gherghina</i>	69
ȘOMAJUL – ASPECT, CONTRADICȚII ȘI PERSPECTIVE, <i>Anda Dumitrașcu,</i>	
<i>Simona Coniac, Luminița Georgeta Bucur, Oana-Maria Bălaș,</i>	
<i>Radu Romulus Alexandrescu</i>	78
PERSPECTIVĂ ANTROPOLOGICĂ ASUPRA SUICIDULUI, <i>Maria Magdalena Dumitru,</i>	
<i>Cristiana Glavce, Constantin Bălăceanu-Stolnici</i>	88

REABILITAREA GENERALĂ ȘI ORALĂ PRIN TEHNICI ROBOTIZATE, <i>Norina Consuela Forná</i>	96
COMPLICAȚII ENDOCRINE ALE FUMATULUI, <i>Monica Livia Gheorghiu</i>	102
CLINICO-PHARMACOLOGICAL, ANTHROPOLOGICAL AND TECHNOLOGICAL STUDY ON THE EFFECT OF NEW BULGARIAN PROBIOTIC PRODUCT, <i>T. Handjieva-Darlenska, Sv. Minkova</i>	108
CELULA STEM – ÎNTRE VIS ȘI REALITATE, <i>Aranka Ilea</i>	111
MODELUL ANIMAL – ROL ESENȚIAL ÎN EVOLUȚIA MEDICINEI PRIN CERCETARE, <i>Anca Ionel, Patricia Ondine Lucaciu, Minodora Moga, Radu Septimiu Câmpian</i>	118
SĂNĂTATEA ȘI ALIMENTAȚIA–UN CUPLU CARE ARE NEVOIE DE REGĂSIREA REPERELOR BIO-PSIHO-ANTROPOLOGICE, <i>Tamara Iscru</i>	125
ROLUL METODELOR DE IMAGISTICĂ SECȚIONALĂ ÎN STUDIILE ANTROPOLOGICE, <i>Alexandru T. Ispas, Mihaly Enyedi, Laura Stroică, Adina Baciú</i>	131
COHERENCY OF PHYSICAL ACTIVITY AND FOOD HABITS ON ANTHROPOMETRIC CHARACTERISTICS OF SCHOOL CHILDREN, <i>Sead Karakaš, Ermina Kukić, Mateja Paklarčić</i>	141
SPECIFICUL SISTEMELOR DE ÎNGRIJIRE PENTRU VÂRSTNICI, <i>Andrei Kozma, Gabriel-Ioan Prada, Raluca-Mihaela Nacu, Anne Marie Herghelegiu</i>	152
CONSIDERAȚII ANTROPO-MEDICALE PRIVIND EFECTUL CUREI INTERNE CU APE MINERALE CARBOGAZOASE ASUPRA PARAMETRILOR SINDROMULUI METABOLIC , <i>Horia Lăzărescu, Andrei Kozma, Sebastian Diaconescu, Augustin Dima</i>	159
COMENTARIUL ASUPRA COEFICIENTULUI DE VARIABILITATE ÎN STUDIUL DE ANTROPOLOGIE AUXOLOGICĂ, <i>Eleonora Luca, Georgeta Badrajan, Corneliu Vulpe, Mircea. Șt. Ciuhuța, Adina Baciú, Monica Petrescu, Nicolae Leasevici</i>	168
IMPACTUL INCLUZIEI DE CANIN CA REZULTAT AL EVOLUȚIEI FILOGENETICE ASUPRA ESTETICII FACIALE, <i>Patricia Ondine Lucaciu, Ioana Roxana Bordea, Ionel Anca, Adela Socaciu, Florin Onișor, Radu Septimiu Câmpian</i>	173
„HIGIENA ȘCOLARĂ” ÎNTRE NORME ȘI REALITĂȚI, <i>Adrian Majuru</i>	179
POLITICA LUI IMMUNITAS: PROTEZARE ȘI RECICLARE, <i>Viorella Manolache</i>	188
CAUZA RARĂ DE ANODONȚIE LA COPIL, <i>Dumitru Matei, Ioan Gherghina, Gabriela Alexe, Mirela Covacescu, Andrei Kozma</i>	196
FUNCTIONAL AND MUSCULOSKELETAL PROBLEMS IN GROWING OBESE, <i>Jana Pařízková</i>	199
RELATIONSHIP OF BODY SIZE AND SOCIOECONOMIC FACTORS WITH AGE AT MENARCHE IN GIRLS OF JAGODINA – CENTRAL SERBIA, <i>Tatjana Pavlica, Rada Rakić, Ana Đuričanin</i>	208

ASPECTE OBIECTIVE ȘI SUBIECTIVE ALE IMAGINII CORPORALE, <i>Cristiana Lucreția Pop</i>	217
CORRELATION OF THE AGE AT MENARCHE AND NUTRITIONAL STATUS AND SOCIOECONOMIC FACTORS IN GIRLS FROM THE TOWN OF SUBOTICA, THE REPUBLIC OF SERBIA, <i>Rada Rakić, Tatjana Pavlica</i>	224
UN MODELE D'ALIMENTATION SAINE ADAPTABLE EN ROUMANIE, <i>Francoise Rovillé-Sausse, Cristiana Glavce, Emilia Iancu</i>	232
ANALIZA ANTROPOLOGICĂ A EVOLUȚIEI CAUZELOR MORTALITĂȚII MATERNE DIN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2013–2014, <i>Ecaterina Stativa,</i> <i>Andrei Kozma</i>	242
NOU-NĂSCUȚI PROVENIȚI DIN MAME MINORE – DATE ANTROPOMETRICE, <i>Silvia-Maria Stoicescu, Doina Broscăuncianu, Simona Cerceș, Maria Lincă</i>	248
SCREENINGUL PRENATAL: NECESITATE, BENEFICII ȘI LIMITE, <i>Nicolae N. Suciu,</i> <i>Ioana Dragan, Livia Manta, A. Voichițoiu, Ion D. Suciu</i>	254
ROLUL BLOCANȚILOR SISTEMULUI RENINĂ-ANGIOTENSINĂ-ALDOSTERON ÎN REDUCEREA RISCULUI DE INSUFICIENȚĂ CARDIACĂ INDUSĂ DE CHIMIOTERAPIE ÎN CANCERUL MAMAR, <i>Adrian Tase</i>	262
CALITATEA RELAȚIEI DINTRE MINTE ȘI TRUP ȘI RELEVANȚA ACESTEIA PENTRU SĂNĂTATEA FIINȚEI UMANE, <i>Emilia Tomescu</i>	272
ASPECTE ANTROPOLOGICE LA UNELE POPULAȚII DIN ȚARA VRANCEI, <i>Corneliu Vulpe, Eleonora Luca, Monica Petrescu</i>	280

ABORDĂRI ALE CONCEPTULUI DE SĂNĂTATE PRIN PRISMA ANTROPOLOGIEI SOCIO-CULTURALE

VIRGIL-TIBERIU DRAGOMIRESCU (1934-2006): ANTROPOLOGIE ȘI PSIHIATRIE MEDICO-LEGALĂ, <i>Octavian Buda, Sorin Hostiuc</i>	295
PRACTICI MEDICALE TRADIȚIONALE LA RUDARI DIN BĂBENI (JUDEȚUL VÂLCEA) ȘI SECUII DIN CORUND (JUDEȚUL HARGHITA), <i>Marin Constantin</i>	303
DUBLA SEMNIFICAȚIE A STĂRII DE BOALĂ ȘI SĂNĂTATE ÎN TEOLOGIA LUI MARTIN LUTHER, <i>Maria Curtean</i>	309
MATRICEA CULTURALĂ IDENTITARĂ FACTOR DE INFLUENȚĂ PENTRU REGÂNDIREA PROTECȚIEI HABITATULUI CA FACTOR DE SECURITATE SOCIALĂ ÎN LUMEA GLOBALIZATĂ, <i>Sandu Cristian Cuturela</i>	317
DINAMICA TEMATICII ÎNȚELEGERII ȘTIINȚIFICE – O SCHIȚĂ ACTUALIZATĂ, <i>Richard David-Rus</i>	326
RĂZBOIUL GEOFIZIC. CONCEPT, ISTORIE, SISTEME DE PRODUCERE, <i>Emilian M. Dobrescu</i>	333
CADRUL LEGISLATIV PRIVIND SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ A LUCRĂTORILOR, <i>Monica Gheorghe</i>	341

STUDIUL ANTROPOLOGIC PRIVIND IMPACTUL DEȘEURILOR DE ECHIPAMENTE ELECTRICE ȘI ELECTRONICE ASUPRA SĂNĂTĂȚII PRIN PRISMA BENEFICIILOR GESTIONĂRII CONFORME, <i>Cătălin Gurău,</i> <i>Andrei Kozma</i>	349
DIAGNOSTIC ȘI PROPUNERI DE RESTAURARE LA ICOANELE PE LEMN. REPERE TEORETICE, <i>Geanina Ionescu</i>	355
NOTE ASUPRA POZIȚIEI ȘI CONTRIBUȚIEI DOCTORULUI TH. ENĂCHESCU (1919–2014) PRIVIND CARACTERIZAREA MORFOTIPOLOGICĂ A POPULAȚIILOR ROMÂNEȘTI, <i>Eleonora Luca, Corneliu Vulpe, Monica Petrescu,</i> <i>Mircea Șt. Ciuhuța, Nicolae Leasevici</i>	360
ASPECTE PRIVIND CONDIȚIILE DE VIAȚĂ ALE PRIMILOR EMIGRANȚI ROMÂNI ÎN AMERICA DE NORD, <i>Iuliana Neagos</i>	370
DIMENSIUNEA ASCETICĂ A SĂNĂTĂȚII, EXPRESIA UNEI MISTICI DINAMICE. ELEMENTE DE ANTROPOLOGIE FILOCALICĂ, <i>Constantin Necula</i>	378
PERSPECTIVĂ ANTROPOLOGICĂ ASUPRA SĂNĂTĂȚII ȘI STĂRII DE BINE LA VÂRSTA A TREIA – STUDIU DE CAZ, <i>Amalia Pavelescu</i>	391
OGLINDA ARCURILOR REFLEXE, <i>Liviu Pendefunda</i>	400
UN UNIVERS NUMIT „MENS SANA IN CORPORE SANO”, <i>Adrian Petre Popescu</i>	408
SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ, PARTE A SISTEMULUI GENERAL DE PROTECȚIE SOCIALĂ, ÎN SOCIETATEA POSTINDUSTRIALĂ, <i>Francisc Szombatfalvi-Török,</i> <i>Carmen Vonica, Ștefan Gabriel Șerbulea</i>	417
COGNIȚIE – EMOȚIE – COMPORTAMENT ȘI INTERVENȚII SANOGENETICE, <i>Cristian Vasile</i>	429
CREATIVITY AS A PATH TO MEANING OF LIFE AND MENTAL HEALTH, <i>Ljubiša Zlatanović</i>	434

TEME ANTROPOLOGICE VARIATE

TURCII ȘI ROMÂNII – O ANALIZĂ A VALORILOR PERSONALE PORNIND DE LA DATELE PREZENTATE DE STUDIUL SISTEMELOR DE VALORI EUROPENE, <i>Vladimir Baboi</i>	443
ISTORIA MODELULUI GERMAN DE ABORDARE A ACCIDENTELOR DE MUNCĂ, <i>Ovidiu Dorin Bardac, Monica Bardac</i>	457
DESCÂNTECUL – LEAC, MAGIE ȘI RUGĂCIUNE – LA GURA RĂULUI, JUDEȚUL SIBIU, <i>Rodica Brad</i>	462
INFLUENȚE ALE OGM ÎN LUMEA VEGETALĂ, <i>Edith Mihaela Dobrescu</i>	472
PODOABA DE METAL ÎN SOCIETATEA TRADIȚIONALĂ ROMÂNEASCĂ, <i>Ioana Gabriela Duicu</i>	480
IMAGINE DE SINE ȘI STILURI DE RELAȚIONARE CU LUMEA CARACTERISTICE BOLNAVULUI CRONIC, <i>Irina-Anca Tănăsescu, Andrei Tănăsescu</i>	490